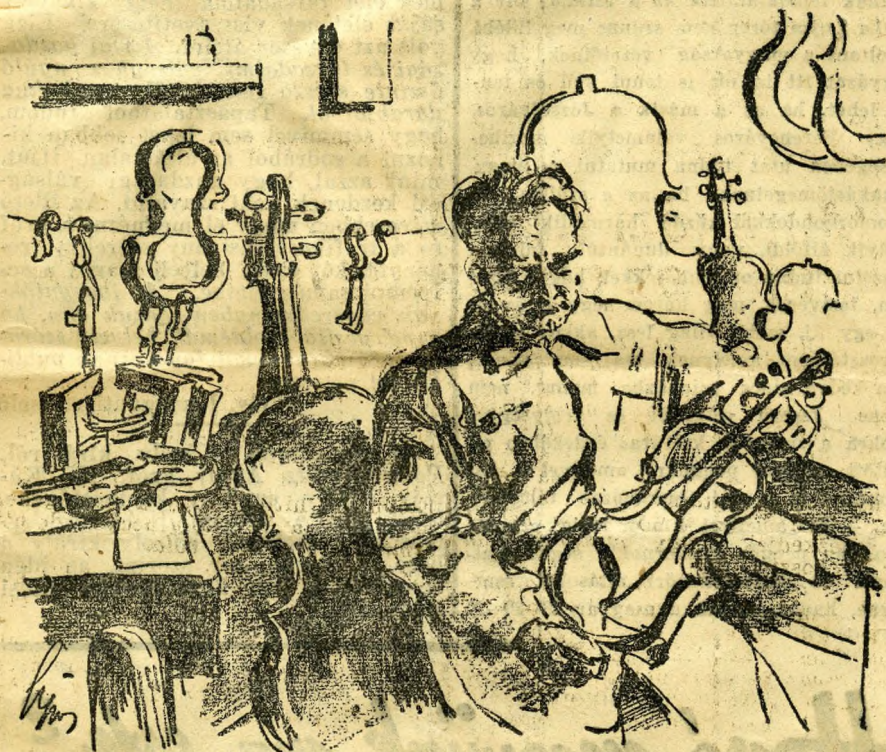

Spiegel bácsi a csellószavú boltban

Spiegel János a műhelyében

(Sipos Béla rajza)

(A Magyarország tudósítójától.) Valahol a Zeneakadémia körül van egy kis bolt. Az ember alig venné észre az utcáról. Elbúvik a házak, ordító reklámok között. Spiegel János műhelye. Hogy ki az a Spiegel János? A kérdés indokolt, mert hiszen a nagyközönség számára senki sem próféta a maga hazájában.

Spiegel János hegedűkészítő. Sőt művésze a hegedűkészítésnek. A boltja olyan, mintha egy multszázadbéli metszet elevenedett volna meg. Az ajtó felett ódon harangjáték, mely úgy szól minden ajtónyitáskor, mint valami biedermeier muzsikálóra.

Legszébb azonban a műhely. Mint egy középkori rejtélyes tudós műhelye. Művészi rendetlenség. Hegedűk, brácsák, csellók. A falakon szerszámok. Egyetlen egy zöldernyős lámpa ég. Az egyik asztalkán szerteszét lobogó, halvány kis spirituszlámpán fő az enyv. Furcsán érzi magát itt az ember. Valami misztikus melegség jár át valamennyi zugot.

Az egyik munkaasztal mellett Spiegel bácsi dolgozik. Így ismeri őt az egész világ. Hófehér haja furcsán világít a félhomályban. Valami hegedűn dolgozik. Arról beszél éppen, hogyan lehet megismerni a régi értékes hegedűket.

— A formájukról, kivágásról, a lakkról —
— De ezt utánozni is lehet — vetem közbe.

— No igen, — mondja — utánozni lehet, de fel is lehet ismerni. A régiséget semmiféle művésze a világnak nem tudja rávarázsolni egy hegedűre. Legfeljebb a laikusokat téveszti meg. Mihelyt felbontja az ember a hegedűt, észreveszi, hogy itt valami hiba van a kréta körül. No meg aztán a hangja is elárulja.

Komoly, bozontos szemöldökét összeráncolja és a munkája fölé hajol. Kérdem, hogy kik a legnevesebb vendégei?

— Hát kérem: neves!... Mindenki neves. Hubermann, Hubay, Menuchin, mindenki idejár, aki Budapesten van. Különösen Hubermann járt sokat hozzám. Van egy beteges Stradiváriusza, melyet állandóan javítanom kell. Állítólag most volt egy másikat 35.000 dollárért.

Szeretnék egy »élő« Stradiváriuszt látni. Most van egy az üzletben, azaz van egy javításban, de persze csak bizonytalan időre tartják a műhelyben. Elvégre mégis száz ezer pengőt ér!

Közben jönnek-mennek az emberek.

Mintha nem is boltba jönnének, hanem látogatóba. A legtöbb ismerős, a hangverseny-pódiumokról. Spiegel bácsi ki megy egy pillanatra, valamelyik vendőt kiszolgálni. Addig a »jobbkeze« beszél.

Arról érdeklődünk, hogy van-e magyar művészhagedű-készítő is, aki világhíres.

— Hogyne — mondja — először is Spiegel bácsi. Mindenki hozzájár. Külföldön úgy ismerik, mint az első mestert. A legnevesebb magyar hegedűkészítő Nemesánya, aki a XIX. század elején élt.

Meg is mutat egy Nemesányi-hegedűt, 3000 pengőt ér.

— De van drágább is, ha parancsolja.

Sajnos, pillanatnyilag nem tudok hegedűért 3000 pengőt fizetni.

— Spiegel bácsi a csellóban szakértő. Művésze a csellókészítésnek. Popper Dávidtól tanult csellózni. Nagyon szereti a mesterét. Most is rengeteg anekdotát mesélget róla, ha jókedve van.

Aztán jönnek a régi, de sohasem múltó panaszkok. Nincs sok munka. A hangosfilm tönkre tette a zeneéletet. Aztán változik a téma. Érdekesek ezek az emberek, valahogyan függetlenek a világ apró-cseprő bajaitól. Mindent meghallgatnak, bólintanak rá, de mielőtt beszélni kezdenek, a művészet az egyellen témájuk. Az egész boltban mintha csellószava volna.

Közben néhány művész is jön. Természetesen indul a vita. Spiegel bácsi csak egy pillanatra szól közbe. Egy csellót néznek. Valamelyik régi német mester készítette vagy 250 éve. Korához mérten »feltűnően olcsó«, 1500 pengő. — Ilyen olcsó hegedűt nem is érdemes vásárolni — mondja az egyik nevetve.

Spiegel bácsi közben megint bejön. Beszél, magyaráz. Most már igazi kedvvel beszél. Lassan melegszik bele, de aztán csupa derű, melegség minden szava. Ugy simogatja a hegedűket, mintha lelük volna.

Aztán búcsúznak is a Ruggierik, Amatik, Stradivárik birodalmából és Spiegel bácsitól. Szinte rosszulesik kimenni ebből az esős, lombhullós, októberi estébe.

tika—szerelem:

Az igazi kívánatos nő:

ANNA STEN